Nederlands Dagblad

Nederland maakt zich op voor oorlog, maar de Raad van Kerken wil juist aandacht voor vrede

Terwijl Nederlandse kerken worden opgeroepen zich voor te bereiden op een mogelijke oorlog, vraagt de Raad van Kerken aandacht voor vredesopbouw. ‘Kerken moeten wijzen op de weg van vrede, zeker als in de politiek niemand daar meer over spreekt’, zegt vredesactivist Henk Baars.

Wian Slendebroek - *woensdag 25 november 2026, 20:47*

Een man kijkt naar de ravage vanwege een Russische raketaanval op een kerk in Kramatorsk.
De Nederlandse Raad van Kerken wil dat kerken meer over vrede spreken. *beeld: ANP / Zuma Press*

Bereid je als kerken niet alleen voor op oorlog, maar zet je juist in om vrede te bereiken. En als er binnen je kerk verschillend wordt gedacht over het nut en de noodzaak van oorlog is het belangrijk om in gesprek te blijven. Dat staat in een notitie die door de Raad

van Kerken is opgesteld. Bij de Raad van Kerken zijn vijftien kerkgenootschappen aangesloten, waaronder de Protestantse Kerk in Nederland, de Rooms-Katholieke Kerk en de Nederlandse Gereformeerde Kerken.

Volgens de Raad zou de overheid op haar beurt niet alleen meer geld moeten uitgeven aan Defensie, maar ook aan ontwikkelingssamenwerking. Met dit ontwikkelingsbudget kunnen vredesprojecten in door oorlog verscheurde gebieden worden ondersteund.

Volgens Henk Baars, voorzitter van de commissie Vrede en Oorlog van de Raad van Kerken en voorzitter van Kerk en Vrede, leidde de totstandkoming van het stuk tot heftige discussies. Dit komt doordat er binnen de kerken verschillend wordt gedacht over oorlog. Zo zijn er in kerken pacifisten, maar ook mensen die vinden dat oorlog onder voorwaarden wel kan.

Henk Baars is voorzitter van vredesbeweging Kerk en Vrede. Ook is hij voorzitter van de werkgroep Oorlog en Vrede van de Raad van Kerken. beeld: ND

‘Die stromingen zaten samen in een commissie. Of een oorlog rechtvaardig kan zijn, daar zijn we het niet over eens geworden. Maar we hebben wel een stuk gemaakt dat aan beide richtingen recht doet. De argumenten voor deze stromingen op een rijtje zetten, helpt bij het vormen van een mening en het maken van keuzes.’

Mist er iets in het maatschappelijke debat waardoor een gespreksdocument als dit nodig is?

‘De reacties van kerkelijke overheden vind ik aan de voorzichtige kant. In het verleden hielden kerken zich bezig met het vinden van antwoorden die leven bij gelovigen, bijvoorbeeld over kernwapens in de vorige eeuw. Maar die expertise is verdwenen, waarschijnlijk door krimp en secularisering. Het is goed dat anderen nu over dit thema nadenken.

‘Het is onmogelijk om je voor te bereiden op oorlog.’

Ik hoor nu veel reacties die te vlot of te vroom zijn. Dan wordt er door dominees of priesters opgeroepen tot vrede of organiseert een kerk een bidstond voor vrede. Het lijkt me heel goed om te bidden voor vrede, maar het moet ook verder komen dan dat. Mensen buiten de kerk begrijpen er anders niets van.’

U was het als commissie over veel dingen niet eens. Waar hebt u elkaar wel gevonden?

‘Wij spreken ons uit tegen kernwapens. En wij vinden dat verdere militarisering niets oplost. Kerken moeten wijzen op de weg van vrede, zeker als in de politiek niemand daar meer over spreekt. Het is bijzonder dat we ondanks onze verschillen en verdeeldheid het toch hierover eens konden worden: elkaar steeds de maat nemen is niet nodig.’

Het Contactorgaan Kerk in Overheidsrelaties (CIO) roept kerken op om weerbaarder te worden en na te denken over hun rol in een mogelijke oorlog. Hoe kijkt u daar naar?

‘Dat vind ik doorgeslagen oorlogskoorts. Als je herhaalt dat er oorlog komt, zal die uiteindelijk ook komen. Maar het is onmogelijk om je voor te bereiden op oorlog. In de Tweede Wereldoorlog bleek Nederland ook volstrekt onverdedigbaar.’

In een wereld vol dreigingen is het toch juist goed dat kerken nadenken of ze iets voor de samenleving kunnen betekenen?

‘Kerken moeten vooral doen waar ze goed in zijn. Dat is mensen helpen die angst hebben en helpen bij onderling contact. Maar kerkgebouwen zijn niet ingericht op hulpverlening.

Kerken moeten een onderstroom vormen die telkens de menselijkheid van anderen benadrukt. Via buitenlandse contacten zouden Nederlandse en Chinese christenen met elkaar in gesprek brengen. Hierdoor neemt de angst voor elkaar af. Oorlog ontstaat doordat mensen zich niet veilig voelen, kerken kunnen dit wegnemen.’